

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Розробники: Світлана Туль, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент, Ольга Шкурупій, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Міжнародна економічна діяльність України
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладач Шкурупій Ольга Всеволодівна д.е.н., професор</i> <i>Контакти:</i> ауд. каб. 473 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> infpat@pdaa.edu.ua, <i>e-mail:</i> olha.shkurupii@pdau.edu.ua тел.. (0532) 56-98-24 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shkurupiy-olga-vsevolodivna-0 <i>Викладач Туль Світлана Іванівна к.е.н, доцент</i> <i>Контакти:</i> каб. 476 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> svitlana.tul@pdaa.edu.ua тел.: (0532) 56-98-24</p>
Рівень вищої освіт	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародні економічні відносини
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	<i>Перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни:</i> «Основи міжнародної мікро- і макроекономіки», «Міжнародні економічні відносини», «Світова економіка», «Міжнародний бізнес».

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування системи знань і набуття практичних навичок у сфері міжнародної економічної діяльності України та її регулятивного забезпечення.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити теоретичний та емпіричний підхід до розуміння сутності й особливостей міжнародної економічної діяльності;
- дослідити форми і методи міжнародного торговельного, інвестиційного, валютно-фінансового та науково-технічного співробітництва та роль України в їх органічному взаємозв'язку;
- охарактеризувати принципи та інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності українських суб'єктів господарювання;
- сформувати практичні навички комплексного аналізу кон'юнктури світового та національного ринків товарів і послуг, капіталу, праці;
- використовувати одержані знання у міжнародній економічній діяльності України, враховуючи тенденції і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахова:

ФК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК 17. Здатність здійснювати пошук інформації та уміння застосовувати її в економічному аналізі для забезпечення оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

ФК 18. Здатність розуміти пріоритети національного розвитку, оцінювати міру узгодженості державної зовнішньоекономічної політики та аграрної й аргументувати на вимогу цього доцільність системної підтримки аграрного сектору, у тому числі, сприяння залученню коштів на засадах проектного фінансування.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 26. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

ПРН 27. В рамках реалізації заходів державної економічної політики слідувати принципу пріоритетності національних інтересів, забезпечувати узгодженість зовнішньоекономічної політики та аграрної, розробляти системні програми підтримки аграрного сектору, використовувати закордонний досвід проектного фінансування.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни, 292МЕВ БД 2022

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		с/п	с.р.	
Тема 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності	14	2	2	10
Тема 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій	12	-	2	10
Тема 3. Експорт й імпорт товарів	14	2	2	10
Тема 4. Особливості міжнародної торгівлі послугами	14	2	2	10
Тема 5. Регулювання міжнародної економічної діяльності	14	2	2	10
Тема 6. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні	12	-	2	10
Тема 7. Міжнародні комерційні операції	21	2	4	15
Тема 8. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України	12	-	2	10
Тема 9. Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності України	12	-	2	10
Тема 10. Україна на світовому ринку праці та міжнародна	14	2	2	10

трудова міграція				
Тема 11. Україна в світових інтеграційних процесах	12	-	2	10
Тема 12. Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва	14	2	2	10
Усього годин	165	14	26	125

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	розв'язування тестів	доповідь/реферат/презентація	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	5	5	5	5	5	25
ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	5	5	5	5	5	25
ПРН 26. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу	5	5	5	5	5	25
ПРН 27. В рамках реалізації заходів державної економічної політики слідувати принципу пріоритетності національних інтересів, забезпечувати узгодженість зовнішньоекономічної політики та аграрної, розробляти системні програми підтримки	5	5	5	5	5	25

аграрного сектору, використовувати закордонний досвід проектного фінансування						
Разом	20	20	20	20	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування теоретичних питань	розв'язування тестів	доповідь / реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності	2	2	-	-	-	4
Тема 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій	2	2	-	-	-	4
Тема 3. Експорт й імпорт товарів	2	2	2	2	-	8
Тема 4. Особливості міжнародної торгівлі послугами	2	2	2	2	-	8
Тема 5. Регулювання міжнародної економічної діяльності	2	2	2	2	-	8
Тема 6. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні	2	2	2	2	-	8
Тема 7. Міжнародні комерційні операції	2	2	2	2	-	8
Тема 8. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України	2	2	2	2	-	8
Тема 9. Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності України	-	2	2	2	-	6
Тема 10. Україна на світовому ринку праці та міжнародна трудова міграція	2	2	2	2	-	8
Тема 11. Україна в світових інтеграційних процесах	2	-	2	2	-	6
Тема 12. Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва	-	-	2	2	-	4
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	20	20	20	20	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- *опитування (0 – 2 бали):*

0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;

1 бал – здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу;

1,5 бали – здобувач вищої освіти виявляє достатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), аналізує матеріал та робить власні висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки та неточності;

2 бали – здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;

- *розв'язування тестів (0 – 2 бали):*

0 балів – здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів;

1 бал – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 50-70 % тестів;

1,5 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 71-90 % тестів;

2 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 91-100 % тестів;

підготовка доповіді, реферату, презентації (0 – 2 бали):

0 балів – тема реферату не розкрита, список використаної літератури містить менше 2 наукових джерел, оформлення документу здійснено з критичними порушеннями, презентація відсутня, здобувач відмовляється від захисту;

1 бал – тема реферату викладена правильно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація відсутня або не висвітлює предмет аналізу у повному обсязі, здобувач при захисті реферату не повною мірою володіє матеріалом за темою реферату;

1,5 бали – тема реферату викладена правильно, матеріал реферування відповідає вимогам досягнення результату навчання, повноті та логіці викладу; список використаної літератури містить 4-5 джерел, в оформленні документу наявні некритичні порушення, презентація висвітлює предмет аналізу, але має вади недостатньої конкретизації матеріалу, здобувач при захисті реферату достатньою мірою володіє матеріалом за темою реферату;

2 бали – проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, оформлення документу відповідає стандарту, презентація наявна і повністю висвітлює досліджувану тему, здобувач при захисті реферату демонструє повне засвоєння матеріалу;

виконання завдань самостійної роботи (0 – 2 бали):

0 балів – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;

1 бал – обсяг виконаної роботи становить 50 % до 70 % загального обсягу;

1,5 бали – обсяг виконаних завдань становить від 71-90 % загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 90 % до 100 % від загального обсягу.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 165 год.

Кількість кредитів – 5,5.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Глущенко Я.І. Міжнародна економічна діяльність України [Електронний ресурс]: самостійна робота студентів: рекомендації та завдання для студ. спеціальності 051 «Економіка», освітньої програми «Міжнародна економіка». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2020. 59 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/42680/1/Ekonomichna_diiialnist.PDF

2. Інтеграція України в глобальний соціально-економічний простір : монографія / О.Г. Білорус та ін. ; Держ. установа «Ін-т економіки та прогнозування НАН України», НАН України. Ін-т демографії та соц. досліджень ім. М. В. Птухи, Держ. навч.-наук. установа «Академія фінансового управління». Київ : КНЕУ, 2019. 287 с.

3. Інтелектуалізація соціально-економічного розвитку України в перспективі післявоєнного відновлення : монографія / за наук. ред. О. В. Ольшанської, А. А. Олешко, З. Я. Шацької. Київ : КНУТД, 2022. 340 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20381/1/Intel_mono_2022.pdf

4. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Гончаренко О. В. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 704 с.

5. Національна економічна діяльність і міжнародні економічні відносини: сучасний стан та тенденції розвитку : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрія», 2020. 251 с. URL: <http://www.economics.in.ua/2020/08/blog-post.html>

6. Правила МТП з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі / ICC rules for the use of domestic and international trade terms. Київ : International Chamber of Commerce (ICC), 2019. 392 с.

7. Рябченко О.П., Мацюк В.Я., Чмелюк В.В. Митне право : навчальний посібник / за заг. ред. І. П. Петрової. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 470 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5501/1/4945_IR.pdf

8. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колективна монографія / за заг. ред. Д.В. Приймаченка. Дніпро : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 272 с.

9. Торговельна політика: перспективи участі України в ініціативі «Один пояс, один шлях» / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко ; НАН України; ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2020. 334 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>

Допоміжні

1. Ковальов С., Рукас О., Жовтуха О., Вергулесов Д., Мостов'як М. Визначення пріоритетних товарних позицій та видів послуг для розвитку українського експорту до Канади в межах експортної стратегії України. Київ, 2020. 156 с. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=46f348fa-c9dd-4362-8fe6-5835c8e73742>

2. Ковальов С., Рукас О., Жовтуха О., Мостов'як М. Визначення пріоритетних товарів для підтримки українського експорту до США. Київ, 2019. 174 с. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=641c0d84-e0a0-4cdd-b09e-f73e56d154a6>

3. Ковальов С., Рукас О., Жовтуха О., Мостов'як М. Товари українського експорту, які отримують переваги від трьох угод про вільну торгівлю між Україною, Канадою та ЄС. Київ, 2019. 114 с. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=0c862345-ee3a-4422-887c-77deca8f9a83>

4. Практичний довідник органічного експортера до ЄС. Випуск 2 (оновлений). Київ, Берлін, 2019. 56 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1u0PYLI9WCWeNkVzKs3ZDPtfo6d-_IaK1/view

5. Туль С., Усик І. Розвиток локальних ринків збуту та забезпечення продовольчої безпеки на місцевому та національному рівнях: посібник для мікро-, малих та середніх підприємств / За заг. ред. О. Приходька. Київ, 2022. 118 с. <https://storage.avm-ua.org/uploads/2022/web.pdf>

6. Фридель Р., Грифцова Ю. Загальний огляд впровадження стандартів з якості та безпеки харчових продуктів. Київ, Берлін, 2021. 92 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1kNmglX-5ReAXwYukuSBTdeHbmawI1NdO/view>

7. Як розпочати експорт товарів. Посібник для експортерів. м. Київ, 2019 – 120 с. URL: <https://ucco.org.ua/ucco-org-ua-guide-for-exporters>

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
3. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/>
4. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>
5. Офіс із залучення та підтримки інвестицій (UkraineInvest). URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/>
6. Офіс з розвитку підприємництва та експорту. URL: <https://export.gov.ua/>
7. Торгово-Промислова Палата України. URL: <https://ucco.org.ua/>
8. European Commission. URL: <https://trade.ec.europa.eu/>
9. World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org/>
10. World Intellectual Property Organization. URL: <https://www.wipo.int/portal/en/index.html>